

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 55 (3)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Aprila 1927.

PATENTNI SPIS BR. 4174

Aktiengesellschaft vormals Seidel & Naumann, Dresden.

Papir, na kojem se daje pisati s metalnom pisaljkom, te postupak i uređaj za njegovu proizvodnju.

Prijava od 10. avgusta 1925.

Važi od 1. februara 1926.

Poznato je, da se daje na papiru, koji je prevučen s metalnim spojevima kao cinčanim bjelilom, sumporno-kiselim baritom ili s mješavinom ovih dviju tvari preko kojih su nartre s mašću ili uljem, pisati s metalnim klinicama ili pisaljka. Ovakovi se papiri upotrebljuju naročito za vrpce za registriranje kod mjera brzine, indikatora i sl. Tu se ali pokazuje nedostatak, da usled polaganog sušenja metalne prevlake pismo trpi od utjecaja vlage i da se daje vrlo lako s vlažnim prstom izbrisati, tako da je moguće n. pr. kod registriranja brzine lokomotiva krivotvoriti diagrame brzine. I para, koja iz lokomotive prodire u mjerilo brzine, može da izbrise ili zamaže bilješke metalne pisaljke.

Da se ovaj nedostatak ukloni, to prema pronalasku oblog nije pomiješan s mašću ili uljem, već s ljepljivom, koje se u vodi ne topi, a brzo se suši, a sastoji se iz gume, topive u benzinu, benzolu ili eteru i sl. ili iz smole, topive u alkoholu. Iza kako je oblog prevučen, rastapalo brzo ishlapi.

Osobito prikladnom pokazala se je sljedeća mješavina: Usitnjena sirova guma metne se u bocu i nadolije toliko benzola, da se drugi dan dobije gusta rastopina. Onda se s ovom rastopinom gume pomiješa 20 g cinčanog bjelila i pusti, da stoji 24 sata. Iza kako se je još jednom temeljito promiješala, rastanji se rastopina sa jedno 100 g benzola, a ta se rastopina onda može odmah prevući na papir. Oblog se vrlo brzo osuši.

Temeljitim se je pokusima ustanovilo, da pismo, koje se na tom papiru dobiva s ta-

kovim oblogom pomoću metalne pisaljke niti najmanje ne trpi od utjecaja vlage.

Nadalje se osobito kod uporabe gumije postizava još ta prednost, da sloj obloga može da bude vrlo tanak, da nije krhak i loman, već srazmjerno mekan i elastičan i da pisaljku samo malo troši. Budući da se oblog vrlo brzo suši, otpada dosele neobhodno potrebno dugotrajno i skupocjeno sušenje papira, koje iziskuje osobite uređaje za sušenje.

Da se na papiru dobije vrlo tanak i jednoličan sloj, potrebiti su do sada vrlo komplicirani postupci i sprave, a da se ipak ne postizava potpuna jednoličnost sloja. Prema pronalasku odstranjuje se od papirne vrpce najprije masa, onda prečičak tim, da se vrpca vodi preko oblih otirala. Tako se dobiva sasvim tanak i jednoličan sloj.

Na nacrtu prikazan je primjer aparata za izvedbu postupka na fig. 1 u uzdužnom pre-rezu i na fig. 2 u prosjeku.

U posudi (a) smješten je okretljivo drveni valjak (b) tako, da polovicom zaroni u tekuću masu, koja je u posudi. Ova se privada kroz stojeću cijev (c), koja siže do srednje osi valjka (fig. 2) tako, da se u posudi (a) dobiva konstantno stanje tekućine. U cijevi nalazi se vijak za miješanje (d), koji sprječava staloženje tekućine.

U posudi (a) smještene su uzastopce tri učvršćene staklene cijevi (e) u istoj visini i u jednakim razmacima jedna od druge, a ispod zaklopca (f), koji se daje podizati, pričvršćene su tri daljnje staklene cijevi (g) tako, da, kada je poklopac zatvoren, leže između sta-

klenih cijevi (e) odn. između prednje staklene cijevi (e) i valjka (b), a shodno nešto niže od cijevi (e). Vrpca od papira (h), koju treba prevući s masom, omotana je na valjku (l), koji je smješten izvan posude tako, da se daje skinuti, pa se, ako treba prevući ju samo na jednoj strani, povlači kroz otvor (k) posudine stijene preko valjka (b). Onda prolazi ispod prve staklene cijevi (g) preko susjedne staklene cijevi (e), onda opet ispod slijedeće staklene cijevi (g) i t. d. u cikcaku, dok kod (e) ne izađe iz posude. Kada se vrpca, dok se namata na valjak, koji nije na slici, povlači kroz posudu, ponese sa sobom u masu zamočeni valjak (b) usljed trvenja, pa od njega prima oblog u pretičku i srazmjerno nejednolično. Cijevi (g), koje su smještene na zaklopcu, služe za vodenje vrpce u cikcaku, dok cijevi (e) razdjeljuju masu, pa ju djelomično obiru, a na vrpici puštaju samo jednolični, posve tanki sloj. Da se ovaj sloj brzo osuši, a pri tom opet dobiju pare, n. pr. pare benzina, mogu da budu između zadnje cijevi (e) i izlaznog otvora (l) smještene ložne cijevi (n).

Treba li vrpca obložiti s oboje strane, onda se vodi ispod valjka (b), pa onda prođe, kao što je gore opisano, cikcak-put. U tom slučaju mora prva staklena cijev (e) da bude smještena u većem razmaku od valjka, pa onda djeluje na poklopcu smještene cijevi (g) kao obirači za gornji dio vrpce.

Uporaba stakla, porcelana ili sl. za učvršćene cijevi (e, g) od naročite je važnosti, jer u tekućoj masi sadržano cinčano bjelilo djeluje kao fini smirak, pa bi cijevi od drugih tvari, kao n. pr. od željeza trošio, tako da bi se izgubila glatka, za jednoličnost sloja potrebna površina. Mjesto cijevi mogli bi se uzeti i drugi profili, ali svakako moraju na onoj plosi, preko koje prelazi vrpca, biti obli.

Patentni zahtevi:

1. Papir, na kojem sa daje pisati s metalnom pisaljkom s oblogom od barem jedne metalne mješavine na mjestima za pisanje, naznačen tim, da je oblog smiješan s u vodi netopivim i brzo suhim ljepljivom, koje se sastoji iz u benzolu, benzinu ili sl. topivoj gumiji ili iz u alkoholu topive smole.

2. Postupak za izradbu papira prema zahtjevu 1, naznačen tim, da se oblog prevlači u tekućem stanju u pretičku, koji se onda odstranjuje tako, da se papir prevlači preko obirača, koji imaju oblu površinu.

3. Uredaj za izvedbu postupka prema zahtjevu 2, naznačen tim, da su obirači načinjeni iz stakla ili porculana.

4. Uredaj prema zahtjevu 2, naznačen tim, da su između obirača smješteni provodni valjci tako da se papir povlači u cikcaku.

5. Uredaj prema patetnom zahtjevu 2—4, naznačen tim, da obirači ili provodni valjci sjede na poklopcu posude za tekućinu, koji se daje dignuti.

Fig. 1.

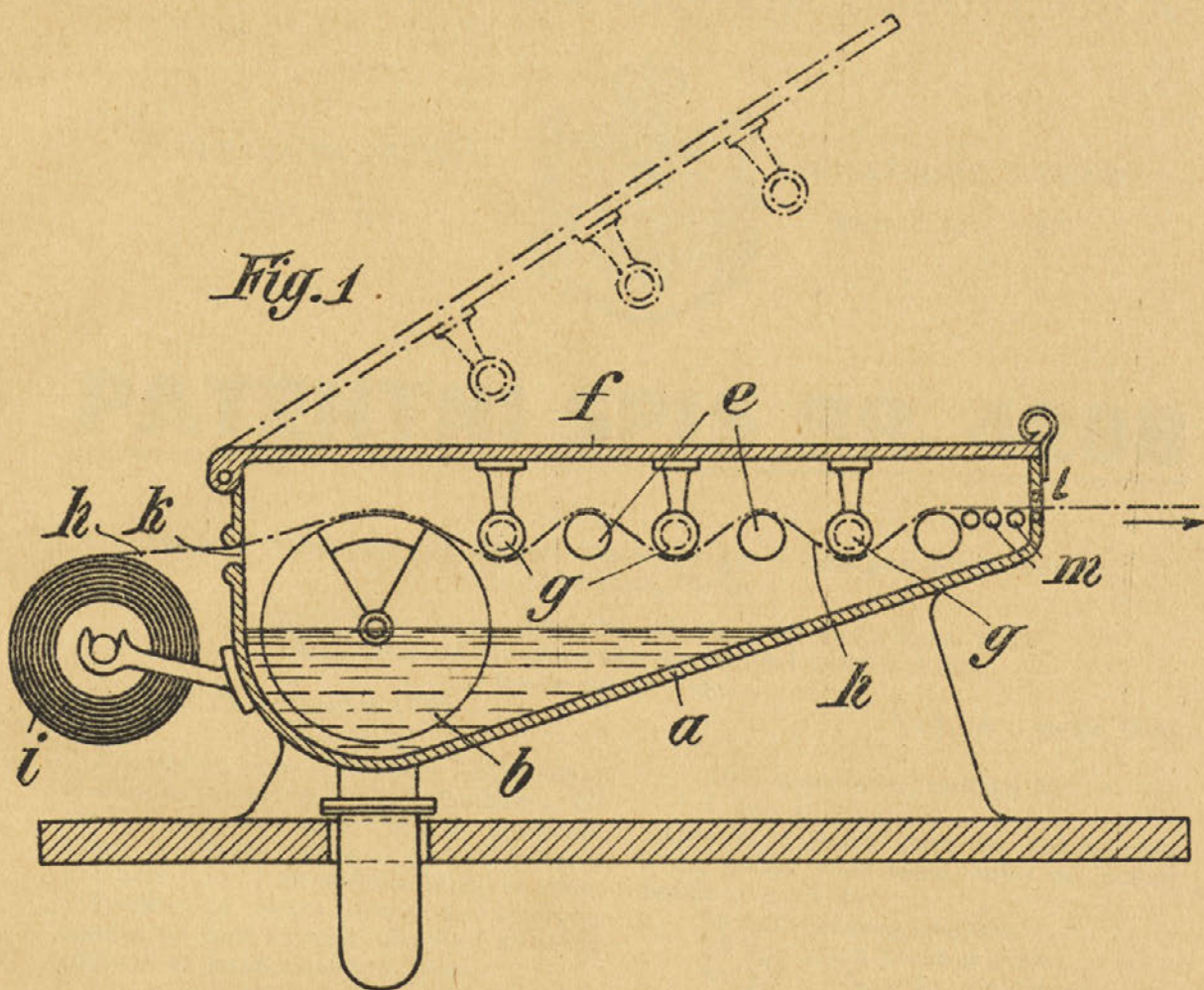

Fig. 2.

